

DATOS IDENTIFICATIVOS

Filosofía: Filosofía da ciencia e da linguaxe

Materia	Filosofía: Filosofía da ciencia e da linguaxe			
Código	V01G160V01102			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Profesorado	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Correo-e	leyte@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer a diferenza teórica entre procesos de explicación e procesos de comprensión.	A5	B1
	A6	B3
	A9	B4
		B5

2. Dominar practicamente a linguaxe simbólica da lóxica proposicional e a lóxica de predicados.	A6	B1 B2 B5
3. Coñecer e distinguir criticamente as diferentes tradicións na filosofía da ciencia e na filosofía da linguaxe.	A4 A5 A6 A9 A13	B2 B4 B5

Contidos

Tema	
1. Introducción: o problema do coñecemento e da linguaxe.	1.1. Diferenza entre ciencias formais, ciencias da natureza e ciencias humanas. 1.2. Dous paradigmas do coñecemento: explicación e comprensión.
2. Fundamentos da filosofía da ciencia.	2.1. Nocións básicas: causalidade, observación, conceptos científicos, hipóteses, leis, teorías. 2.2. Perspectivas clásicas da filosofía da ciencia: neopositivismo, estruturalismo, teoría de modelos. 2.3. A crítica á filosofía da ciencia: Thomas S. Kuhn e P. Feyerabend. 2.4. Problemas específicos da interpretación en ciencias humanas.
3. A linguaxe lóxica.	3.1. Linguaxes naturais e artificiais. 3.2. O cálculo lóxico. Sintaxe e semántica. 3.3. Lóxica de proposicións. 3.4. Lóxica de predicados.
4. Fundamentos da filosofía da linguaxe.	4.1. Perspectiva lóxico-analítica. O problema da verdade. 4.2. Perspectiva hermenéutica. Linguaxe e verdade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	18	18	36
Presentacións/exposicións	12	48	60
Sesión maxistral	20	28	48
Probas de resposta curta	1	2	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adoitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudantado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.
Presentacións/exposicións	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expoñer publicamente.	3
Probas de resposta curta	Probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe responder de maneira directa e breve baseándose nos coñecementos que ten sobre a materia.	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Proba en que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o estudantado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial, utilizando diferentes ferramentas como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia etc.	3

Outros comentarios sobre a Avaliación

N
a
s
e

Bibliografía. Fontes de información

Th. S. Kuhn, **La estructura de las revoluciones científicas**, Fondo de Cultura Económica,
M. Manzano / A. Huertas, **Lógica para principiantes**, Alianza Editorial,
J. Hierro Pescador, **Principios de Filosofía del lenguaje**, Alianza Editorial,
M. W. Wartofsky, **Introducción a la Filosofía de la ciencia**, Alianza Editorial,
B. Valdés Villanueva, **La búsqueda del significado**, Tecnos,
A. Deaño, **Introducción a la Lógica formal**, Alianza Editorial,
M. Garrido, **Lógica Simbólica**, Tecnos,
W. Stegmüller, **Teoría y Experiencia**, Ariel,
W. Stegmüller, **La concepción estructuralista de las teorías**, Alianza Editorial,
R. Carnap, **Fundamentación lógica de la física**, Sudamericana,
R. Carnap/O. Morgensten, **Matemáticas en las ciencias del comportamiento**, Alianza Editorial,
C.H. von Wright, **Explicación y comprensión**, Alianza Editorial,

Recomendacións

a
l
u
m
n
a
d
o
d
e
m
o
s
t
r
a
r
á
m